

Univerzita Karlova v Praze

Filozofická fakulta

Katedra Sociologie

Bakalářská práce

Veronika Holá

**SOCIOLOGIE SPORTU SE ZAMĚŘENÍM NA
CYKLISTIKU:**

**JÍZDA NA KOLE JAKO ROZŠÍŘENÁ POHYBOVÁ
AKTIVITA VE VOLNÉM ČASE**

**SOCIOLOGY OF SPORT FOCUSED ON CYCLING:
CYCLING AS AN EXTENDED MOVEMENT ACTIVITY IN
FREE TIME**

Vedoucí práce: **doc. PhDr. Jiří Buriánek CSc.**

Praha 2011

Na tomto místě bych ráda poděkovala doc. PhDr. Jiřímu Buriánkovi CSc. za metodické vedení a cenné rady a připomínky při zpracování mé bakalářské práce. Dále také děkuji všem svým blízkým za trpělivost a podporu.

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval/a samostatně, že jsem řádně citoval/a všechny použité prameny a literaturu a že práce nebyla využita v rámci jiného vysokoškolského studia či k získání jiného nebo stejného titulu.

V Praze dne .....

SOCIOLOGIE SPORTU SE ZAMĚŘENÍM NA CYKLISTIKU

JÍZDA NA KOLE JAKO ROZŠÍŘENÁ POHYBOVÁ AKTIVITA VE VOLNÉM ČASE

ANOTACE

Z pohledu základních sociálních a hodnotových charakteristik je vrcholový sport vytržen z běžného sociálního kontextu, zatímco volnočasový rekreační sport je v něm hluboce zakotven. Míra preference sportovních aktivit výrazně ovlivňuje intenzitu trávení volného času a formu životního stylu. Volnočasovým sportovním aktivitám se věnuje mnoho výzkumů, konkrétně cyklistice mnoho projektů. Druhou část této práce tvoří interpretace výsledků vlastního průzkumu různých aspektů ježdění na kole. Ukázalo se, že respondenti jezdící na kole, ježdění provozují nejčastěji kvůli odpočinku a relaxaci. Velmi častým důvodem k ježdění na kole patřilo též podnikání výletů, mnoho cyklistů jezdí s koly i na vícedenní dovolené. Dále se práce věnuje analýze toho, co pro respondenty jízda na kole znamená, zda slyšeli ve svém okolí narážky na to, v čem někdo na kole jezdí, zda tráví dovolené na kolech a další.

KLÍČOVÁ SLOVA:

Jízda na kole, sociologie sportu, volný čas, životní styl, rekreace, cyklistika

ANOTATION

From the perspective of basic social and value characteristics professional sport is pulled from common social context while free-time sport is anchored deeply in. The rate of preference of sport activities significantly affects intensity of spending free time and form of life style. A lot of researches are dedicated to free-time sporting specifically cycling many of projects. Second part of my work is created from interpretation of results of my own research of different aspects of cycling. It has been showed respondents riding a bike carry on cycling most often due to rest and relaxation. Very frequent reason for cycling is making trips and many of cyclists go to multi-day vacation with bikes. Further the work devotes to analysis what cycling means for respondents, if they heard in their neighborhood cues about another people outfits, whether they spend vacation on bikes et cetera.

KEYWORDS:

Riding a bike, sociology of sport, free time, life style, recreation, cycling

Obsah

1	ÚVOD	8
2	SPORT VE VOLNÉM ČASE.....	9
2.1	Sport ve společnosti	9
2.2	Životní styl, rekreace, volný čas a zdraví	10
2.3	Sociokulturní pojetí sportu.....	12
2.4	Sociologické průzkumy a projekty reflektující nezávodní cyklistiku	13
3	EMPIRICKÁ ČÁST - PRŮZKUM JEŽDĚNÍ NA KOLE („UJÍŽDÍTE NA KOLE“?)	15
3.1	O anketě	15
3.1.1	Účel.....	15
3.1.2	Technika a způsob sběru dat	15
3.1.3	Respondenti	16
3.1.4	Věková struktura	16
3.1.5	Pohlaví	16
3.1.6	Dosažené vzdělání	17
3.1.7	Obec.....	17
3.2	Zjištění	17
3.2.1	Výlety na kole	17
3.2.2	Kolo jako dopravní prostředek	18
3.2.3	Odpočinek, pohoda a klid.....	19
3.2.4	Hubnutí a lepší postava	19
3.2.5	Trénink a fyzická námaha	19
3.2.6	Adrenalin a riziko.....	20
3.2.7	Hlavní způsob trávení volného času.....	21
3.2.8	Zjištění plynoucí z baterie otázek	21
3.2.9	Jezdí lidé na dovolené na kola?	21
3.2.10	Na dovolenou s vlastním nebo s půjčeným kolem?	23
3.2.11	S kolika lidmi chtějí respondenti jet na dovolenou na kolech?.....	23
3.2.12	V čem by respondent na kolo za normálních okolností nevyrazil?	24
3.2.13	Jakou výbavu lidé jezdící na kolech tedy využívají?	25
3.2.14	Slyšeli respondenti někdy narážky na to, v čem kdo na kole jezdí?	26
3.2.15	Jak se respondenti cítí oproti ostatním cyklistům?	27
3.2.16	Půjčují cyklisté svá kola?.....	28
3.2.17	Jak se lidé, jezdící na kolech, o svá kola starají?	29

3.2.18	Jezdí respondenti na kole i přes zimu?.....	31
3.2.19	Kolik kilometrů ujedou cyklisté za jednu vyjížďku?.....	31
3.2.20	Jak stará mají cyklisté kola?.....	31
3.2.21	Na jakých typech kol respondenti nejčastěji jezdí?.....	32
3.2.22	Jak často jezdí respondenti na kolech?	33
3.3	Analýza souvislostí v datech.....	33
3.3.1	Počet kilometrů za jednu vyjížďku a to, jak se respondenti o svá kola starají	33
3.3.2	Počet kilometrů ujetých za jednu vyjížďku na kole a několikadenní dovolená.....	34
3.3.3	Počet kilometrů ujetých za jednu vyjížďku na kole a ježdění na kole přes zimu.....	35
3.3.4	Počet kilometrů ujetých za jednu vyjížďku na kole a přes zimu spinning apod.	36
4	ZÁVĚR	38
	ZDROJE.....	40
	PŘÍLOHY	42

1 ÚVOD

Tato práce chce v rámci sociologické teorie mapovat fenomén nezávodní cyklistiky v České republice. Nejširším rámcem je sociologie sportu, sport je pojímán jako volnočasový sociokulturní fenomén, pozornost je tedy věnována také problematice životního stylu, rekreaci a zdraví. V České republice probíhá mnoho projektů týkajících se nezávodní cyklistiky a cyklistické dopravy, o vybraných projektech (projekty ČVUT, EuroVelo, Greenways, Cyklisté vítáni, atd.) se zde zmiňují.

Podle sociologických výzkumů¹ se jízda na kole řadí na první místa v provozovaných pohybových aktivitách v Čechách, v empirické části této práce se proto věnuji svému vlastnímu průzkumu různých aspektů ježdění na kole. Data pocházejí ze dvou zdrojů (přímo z terénu formou ankety mezi lidmi jedoucími na kolech a pomocí upraveného dotazníku umístěného na specializovaných internetových stránkách). Oba soubory jsou nejprve charakterizovány pomocí sociodemografických proměnných, následně je pozornost věnována tomu, co pro respondenty jízda na kole znamená (odpočinek, výlety, formování postavy, dopravní prostředek, a další), vztahu k jejich kolu, to jak vnímají sebe jako cyklisty či zda například vnímají nějaké nářky na to, v čem někdo na kole jezdí. Mezi základní hypotézy patří ověření toho, zda respondenti vnímají kola především v souvislosti s výlety, zda si kolo s sebou na vícedenní dovolenou bere pouze několik málo nadšenců mladšího věku, ověření toho, že respondenti nevnímají téměř žádné nářky na to, v čem kdo na kole jezdí a pokud ano, zda to budou převážně ženy. Dále ověříme předpoklad, že o kolo budou pečovat především muži a nakonec si stanovíme položku počtu ujetých kilometrů za jednu vyjížďku jako třídící proměnnou, u které je předpoklad, že bude dobře diferencovat nasazení pro cyklistiku a budeme ověřovat její souvislosti s ostatními proměnnými.

---

¹ O konkrétních výzkumech pojednávajících o pozici cyklistiky v rámci sportovních aktivit české populace více pojednávám na str. 13 v této práci

2 SPORT VE VOLNÉM ČASE

2.1 Sport ve společnosti

V souvislosti s prováděným průzkumem volnočasového ježdění na kole jsem studovala teoretické poznatky z této oblasti, nejširším rámcem práce se stala sociologie sportu, v základu stojí samotné vymezení sportu ze sociologického hlediska. V roce 1992 byla přijata tzv. Evropská charta sportu, která hovoří o postavení sportu ve společnosti. Pro potřeby charty „sportem se rozumí všechny formy pohybové činnosti, které ať již prostřednictvím organizované účasti či nikoli, si kladou za cíl projevení či zdokonalení tělesné a psychické kondice, rozvoj společenských vztahů nebo dosažení výsledků v soutěžích na všech úrovních.“² Tato definice je však pro naše potřeby velmi široká, vedle sebe zde stojí jak sport vrcholový, tak nejrůznější formy sportu provozované za účelem posílení zdraví, rekreace či silných emocionálních prožitků (Slepičková 2000, s. 22). Zde se budeme věnovat druhému zmíněnému hledisku, a to v souvislosti s ježděním na kole provozovaným převážně k volnočasovým účelům.

Volnočasový sport se oddělil od moderního systému sportu až v kontextu fenoménu volného času v průběhu devatenáctého století (Sekot 2006, s. 57). Woop (viz. Slepičková 2000, s. 20) hovoří o dělení sportu na základě etap jeho vývoje, přičemž pro naše téma je relevantní sociokulturní orientace sportu. Jeho podoba je úzce spojena s trendy vývoje společnosti a s problémy, které se promítly do sportu v 60tých a 70tých letech dvacátého století. Sociokulturní orientace je charakterizována jako orientace sportu ke zdraví a zdatnosti široké veřejnosti a nabízí svým účastníkům možnost vyžití ve volném čase prostřednictvím pestré škály pohybových aktivit. Sociokulturní sport je spojen s hodnotami a přínosy kulturního a socializačního charakteru. Výlučnost elitního sportu a nedostatečná zdatnost a zdravotní stav obyvatelstva ukázaly na nutnost zabývat se otázkou, jak zvýšit podíl pohybové aktivity v životě běžné populace. Narůstající podíl volného času vytvořil prostor, v němž bylo možné nahradit celkový nedostatek pohybu. Jedním z nejvhodnějších prostředků se ukázal sport a cvičení (Slepičková 2000, s. 20). Vedle zdraví a zdatnosti však lidé hledali ve sportování a cvičení i další možnosti pro obohacení svého života. Nabízel se zde prostor pro kontakty s druhými lidmi, seberealizaci, překonávání sebe sama i přírody. Sport se začal prosazovat jako nezbytná součást životního stylu člověka (Slepičková 2000, s. 23).

---

²Více o Evropské chartě sportu na <http://www.msmt.cz/sport/evropska-charta-sportu>

V posledních čtyřiceti letech také došlo sepětí sportu a turismu. Je to jev, který reflektuje jednak objevení „společnosti volného času“ a dále nástup „konzumní společnosti“. Dochází k postupnému narůstání ekonomického významu sportovní turistiky a to přináší stále pevnější provázanost s oblastmi jako je právě volný čas a kultura (Sekot 2006, s. 177). V naší současné společnosti je s cestovním ruchem úzce spojena rekreace člověka (Dohnal 2009, s. 78 a s. 100), v praxi se spolu rekreace a cestovní ruch sblížují a prolínají (Dohnal 2009, s. 101).

2.2 Životní styl, rekreace, volný čas a zdraví

Fenomén životního stylu, lze charakterizovat jako paletu prakticky všech lidských aktivit od myšlení, přes chování až po jednání, a sice takových aktivit, které zaujímají v životě trvalejší místo, většinou se opakují, jsou typické a předvídatelné. Nejčastěji se posuzuje podle názorů, postojů a vnějších projevů chování (Slepičková 2000, s. 37). Jeho nedílnou součástí je také forma a intenzita trávení volného času a tedy i míra preference aktivních sportovních činností. (Sekot 2008, s. 46) Za moderního „klasika“ v řešení problematiky volného času se považuje francouzský sociolog Joffre Dumazedier (Hodaň, Dohnal 2008, s. 50). Dumazedier určil specifické charakteristiky volného času, rozlišil volný čas a mimopracovní dobu a vymezil vlastnosti volného času (Hodaň, Dohnal 2008, s. 55).

Volný čas poskytuje prostor pro naplnění řady lidských potřeb, mezi základní patří také nutnost odpočinout si, zregenerovat své fyzické a psychické síly, zrekreovat se. Rekreace má tedy v našem životě své nezastupitelné místo. Jak ukazuje klasifikace sportu, jednou z forem rekreace je i rekreační sport (Slepičková 2000, s. 28). V souhrnu lze rekreaci charakterizovat jako tělesnou a duševní činnost, jíž se lidé věnují ve svém volném čase pro radost, osvěžení, posílení a odpočinek. Tato činnost závisí jak na samotném jedinci, tak na společenském prostředí, v němž se uskutečňuje (Slepičková 2000, s. 30).

S volnočasovým rekreačním sportem souvisí wellness³, zdatnost a zdraví (Slepičková 2000, s. 45), tyto pojmy se vzájemně překrývají a nejsou zcela obsahově vyhraněné (Sekot 2006 s. 94). Zdraví se stalo jedním z prostředků životní spokojenosti, v tomto pojetí ho lze definovat jako schopnost vést sociálně a ekonomicky produktivní život (Slepičková 2000, s. 38). V příspěvku „Životní styly jako cesta ke zdraví“ je zdůrazněn pohled na zdraví jako na

---

³Vědomé a záměrné chování člověka směřující k vysoké úrovni tělesného, duševního, emocionálního a sociálního stavu jeho organismu se nazývá anglicky wellness. Wellnes tak představuje cestu k dosažení takové úrovně zdraví, která umožňuje harmonický a plnohodnotný život člověka. Představuje rovnováhu tělesné, duševní, emocionální, intelektuální a sociální sféry života člověka. (Slepičková 2000, s. 47)

komplexní fenomén (Ivanova 2005, s. 60), zdraví pak už není jen záležitostí medicíny, ale zabývá se jím také psychologie, sociologie, ekonomika a kinantropologie. Ve zdraví jsou integrovány složky – fyzická, psychická a sociální, které podmiňují a společně se projevují v celkovém zdraví (Slepičková 2000, s. 39), na zdraví se také podílí nevhodné lidské chování. Z vnějších (nikoli genetických) faktorů se na zdraví podílí zdravotnická péče a rozvoj zdravotnictví asi 20%, kvalita životního prostředí asi 20% a životní styl 50 – 60 % (Slepičková, s. 39). Vedle zdraví je zde pojem tělesná zdatnost⁴, je to pojem, který hovoří o komplexní schopnosti organismu. Jedná se zde o vyrovnávání se s požadavky zaměstnání a pravidelných běžných denních tělesných aktivit, o možnostech příjemného prožívání volného času s využitím pohybových aktivit a o společenské potřebě spojené s možností začlenit se do různých kolektivů a skupin a utvářet si určitý životní styl (Sekot 2008, s. 56).

Je známým faktem, že sport ve volném čase má vliv na stres (Slepičková, s. 55), podrobně se lze o této problematice dočíst v práci „Systematické přehledy o ovlivnění mentálního zdraví pohybovou aktivitou“, kde jsou k nalezení závěry ze zkoumání dalších efektů pohybových aktivit, tedy ovlivnění vybraných parametrů mentálního zdraví pohybovými aktivitami, konkrétně pak vliv pohybových aktivit na úzkost (Hendl 2007, s. 130), antidepresivní účinky cvičení (Hendl 2007, s. 133), cvičení a stresová reaktivita (Hendl 2007, s. 135), cvičení a psychická pohoda (Hendl 2007, s. 136), cvičení a sebeúcta (Hendl 2007, s. 137) a cvičení a kognitivní funkce (Hendl 2007, s. 139). Vášeň, se kterou sportovci ke sportu přistupují, můžeme rozdělit na obsesivní a harmonickou. Harmonická vášeň ke sportu je vášní, kdy lidé kontrolují aktivitu, kterou milují, aktivita je v harmonii s ostatními aspekty jejich života i v harmonii s ostatními aspekty jejich identity. Obsesivní vášeň může naproti tomu způsobit konflikt v jedincově identitě (Jowett, Lavallee 2007, s. 251).

V posledních letech se velice aktuálním pojmem v oblasti sportu ve volném čase stal prožitek (Slepičková 2000, s. 56) a ten úzce souvisí s kvalitou života lidí ve společnosti (Slepičková 2000, s. 33). Např. tělesná aktivita v rodině patří k významným faktorům upevňujícím sociální zdraví rodiny (Hodaň, Dohnal 2008, s. 161). Předpokládá se, že sport mimo rámec jeho výkonnostních forem přinese v budoucím vývoji zejména rozšiřování vlivu a popularity rekreačního sportu, péče a kontroly zdravotního stavu a tělesné kondice. Rekreační sport, jako pohybová volnočasová aktivita přinášející radost, osvěžení, posílení a

---

⁴V jistém pojetí fitness značí totéž, co české slovo zdatnost. Je zdůrazněno propojení mezi tělesnou a duševní zdatností obdobně jako je tomu u tělesného a duševního zdraví. (Slepičková, s. 46)

odpočinek, bude nezpochybnitelně tvořit důležitou součást budoucího vývoje sportu a to i díky emocionálnímu a mentálnímu přínosu (Sekot 2006, s. 377).

2.3 Sociokulturní pojetí sportu

Z pohledu základních sociálních a hodnotových charakteristik je vrcholový sport vytržen z běžného sociálního kontextu, zatímco volnočasový rekreační sport je v něm hluboce zakotven (Sekot 2008, s. 32). Sport je provázán s kulturou dané společnosti, je výrazem specifických představ, idejí, hodnot a perspektiv, prostřednictvím kterých lidé zaujímají svoje postavení ve světě, hledají své místo v něm, vysvětlují si jeho fungování, poměřují míru důležitosti věcí kolem sebe. Zvažují, co je a co není správné a přirozené, co je výhodné a nevýhodné, co může přinést materiální profit a co „pouze“ radost ze zdravého pohybu (Sekot 2008, s. 11). Sport slouží i ke stvrzení osobní identity, přičemž důraz je kladen na jeho institucionální povahu, zdůrazňuje se, že jde o obecně praktikovaný způsob jednání sloužící naplnění určité reálné či fiktivní potřeby. Sport tedy není jakákoli pohybová aktivita, nýbrž ta, která je institucionálně charakterizována a vnímána jako sportovní (Sekot 2008, s. 10).

V hospodářsky vyspělých zemích se od počátku 60tých let začal objevovat jeden z dominantních znaků vývoje a stavu společnosti. Začaly se projevovat negativní dopady civilizačního pokroku. Nedostatek pohybu v pracovním i mimopracovním životě měl za následek nízkou úroveň tělesné zdatnosti obyvatelstva a nárůst civilizačních onemocnění projevujících se ve špatném zdravotním stavu (Slepičková 2000, s. 20). Vznikal bludný kruh sedavého způsobu života (v zaměstnání, v dopravě a doma), ten se nyní stává jedním z nejvýrazněji zdraví ohrožujících faktorů příslušníků soudobé moderní společnosti (Sekot 2008, s. 53). Sportovní činnosti se přitom v české populaci ukázaly významně diferencované socioekonomickým statusem. Obecně sportovní a pohybové činnosti provozují častěji lidé s vyšším sociálním postavením, pro které je charakteristická vyšší organizačně řídicí úroveň náplně práce, vyšší příjem a zvýšené nároky na kvalitu trávení volného času. Avšak mezi jednotlivými sporty lze nalézt značné rozdíly (Sekot 2008, s. 46).

V rámci pojetí sportu jako volnočasové rekreační pohybové aktivity lze také studovat jeho vliv na pracovní život (viz Slepičková 2000, s. 95). Sportování ve volném čase ovlivňuje pracovní výkon prostřednictvím rekreace, kterou sport ve volném čase poskytuje. Sport tím souvisí se zdravím, zdatností a výkonností, to souvisí s ekonomickými efekty jako např. kratší léčení, pracovní výkon je vyšší, s menší únavou organismu a menší možností procesuálních chyb (Hodaň, Dohnal 2008, s. 171).

2.4 Sociologické průzkumy a projekty reflektující nezávodní cyklistiku

Otázce sportu se věnuje mnoho sociologických průzkumů a cyklistika se umísťuje na předních příčkách v provozovaných sportovních aktivitách. Jako příklad uvádím jeden z prvních příspěvků kvantitativních analýz relevantních dat o české populaci, podávající vzhled do sociální stratifikace sportu v našem prostředí. Toto dotazníkové šetření vzniklo v rámci širšího projektu „Sdílené hodnoty a normy chování jako překonávání negativních dopadů sociální diferenciací v ČR“.⁵ Respondenti zde volili ze spektra deseti sportovních aktivit populárních v České republice, kdy se na prvním místě v preferencích umístila právě jízda na kole (55,6 %) (Sekot 2008, s. 43). Jiným zdrojem jsou příspěvky autorů Jansy, Kocourka a Votruby, podle kterých pořadí sportů a jiných pohybových aktivit sice dominuje chůze, následuje ji však jak u mužů, tak u žen cyklistika, (Jansa, Kocourek, Votruba 2007, s. 68), dalším zdrojem je průzkum agentury Median, dle kterého provozují aktivně obyvatelé ČR ze všech sportů nejraději cyklistiku (není myšlena závodní, ale rekreační), věnuje se jí 15,2 % dotázaných (z 3393 reprezentativních účastníků ankety)⁶.

V České republice probíhá mnoho projektů týkajících se přímo cyklistiky jako příklad bych uvedla předmět Pěší a cyklistická doprava na Fakultě dopravní ČVUT, který se věnuje rozvoji a funkci cyklistické dopravy⁷, podobně jako projekt Rozvoj cyklistické dopravy též na ČVUT Fakultě dopravní.⁸ Dalším typem projektů je Evropská síť cyklotras EuroVelo⁹, asistenční a grantový program Nadace Partnerství Zelené stezky Greenways,¹⁰ nebo připravovaný projekt „Česko jede“, který je zaměřen na komplexní podporu cykloturistiky v

---

⁵Reprezentativní dotazníkové šetření zahrnovalo 1222 respondentů a bylo zaměřeno na zkoumání fenoménu trávení volného času české populace ve dvou rovinách - 1. rovina: vztah sociálního postavení versus sportovní a pohybové aktivity. 2. rovina: vztah sociálního postavení versus preference sportovní divácké televizní podívané. Povaha výzkumného šetření odhlédla od intenzity aktivní účasti na šetřených volnočasových aktivitách, neboť z hlediska symbolického významu aktivity nehraje její intenzita zásadní roli. (Sekot 2008, s. 43)

⁶ viz <http://www.cyklostrategie.cz/file/narodni-strategie-rozvoje-cyklisticke-dopravy-cr/> s. 18

⁷Více o projektu na <http://www.fd.cvut.cz/pro-studenty/vyuka/predmety-detail.html?dep=K612&code=Y1PC>

⁸ Více o projektu na <http://www.fd.cvut.cz/projects/k612x1rc/>

⁹Projekt Eurovelo rozvíjí 12 trans-evropských cyklotras spojujících všechny země Evropy a jeho podstatnou část tvoří již stávající státní regionální a místní cyklotrasy. Více o EuroVelo na

<http://www.cyklotoulky.cz/clanky/clanky-display/cyklotrasy/zahranici/eurovelo-evropska-sit-cyklotras/0086/>

¹⁰Zelené stezky jsou trasy, komunikace nebo přírodní koridory, využívané v souladu s jejich ekologickou funkcí a potenciálem pro sport, turistiku a rekreaci více na <http://www.nadacepartnerstvi.cz/greenways>

ČR.¹¹ K dalším projektům věnujícím se cyklistice patří například celonárodní certifikační systém „Cyklisté vítáni¹²“, který z pohledu cyklistů prověřuje nabídku a vybavenost stravovacích a ubytovacích služeb, kempů a turistických cílů.

---

¹¹ Jeho cílem je zejména poskytnout přehledné a kvalitní informace českým a zahraničním cyklistům o možnostech cyklistiky ve všech regionech ČR. Projekt byl podán do Integrovaného operačního programu koncem září 2010, nebyl ještě schválen k financování (informace - únor 2011). Více na <http://www.cyklostrategie.cz/cykloturistika/cesko-jede/>

¹² Více o projektu na <http://www.nadacepartnerstvi.cz/greenways/cykliste-vitani>

3 EMPIRICKÁ ČÁST - PRŮZKUM JEŽDĚNÍ NA KOLE („UJÍŽDÍTE NA KOLE“?)

3.1 O anketě

3.1.1 Účel

Účelem této práce je mapovat fenomén volnočasové cyklistiky v Čechách. Anketa je zaměřena na to, z jakých důvodů lidé jezdí na kole, jaký mají ke kolu vztah, jak vnímají sebe na kole, v čem by za normálních okolností na svá kola neusedli atd. Mezi základní hypotézy patří ověření toho, zda respondenti vnímají kola především v souvislosti s výlety, zda na dovolenou na kola jezdí pouze několik málo nadšenců, především mladšího věku, zda respondenti nevnímají narážky na cyklistické vybavení a pokud ano, zda to budou převážně ženy a nakonec ověření předpokladu, že o kolo budou pečovat především muži. Závěrem si stanovíme položku počtu ujetých kilometrů za jednu vyjížďku jako třídící proměnnou, u které je předpoklad, že bude dobře diferencovat nasazení pro cyklistiku a budeme ověřovat její souvislosti s ostatními proměnnými. Systematicky jsem testovala závislost odpovědí na pohlaví a věku respondentů.

3.1.2 Technika a způsob sběru dat

K účelům mapování nezávodní cyklistiky byly použity kvantitativní metody, základem se stala anketa o devatenácti otázkách. Ta začíná baterií otázek směřujících k významu, který jízda na kole pro respondenta má, pokračuje otázkami k postojům a pocitům vzhledem k ježdění na kole a dále následují otázky týkající se frekvence ježdění, typu kola atd., závěrem dotazníku se staly otázky na sociodemografické proměnné.

S vytištěnými dotazníky jsem jezdila v období od 1. 8. 2010 do 1. 10. 2010 na kole a zastavovala jsem se s náhodnými cyklisty. Podařilo se mi sebrat 109 vyplněných papírových dotazníků. V terénu jsem se snažila k anketě oslovovat široké spektrum cyklistů, jak z hlediska jejich vybavení, tak z hlediska jejich věku a pohlaví. Pohybovala jsem se na silnicích, cestách a místech, kde cyklisté často zastavují a odpočívají a nepronikala mezi cyklisty profesionální, do okruhů vrcholových sportovců a celý dotazník orientovala na cyklistiku provozovanou ve volném čase, na rekreační ježdění. Respondentům trvalo zhruba 10 minut dotazník vyplnit. Dotazník je umístěn v příloze.

Vedle toho jsem tento dotazník umístila na internet, kde se jej vyplnilo 486 respondentů. Dotazník byl umístěn na stránkách věnovaných přímo ježdění na kole,

konkrétně na www.bike-forum.cz. Sběr dat na internetu probíhal od 19. 10. 2010 do 24. 10. 2010.

3.1.3 Respondenti

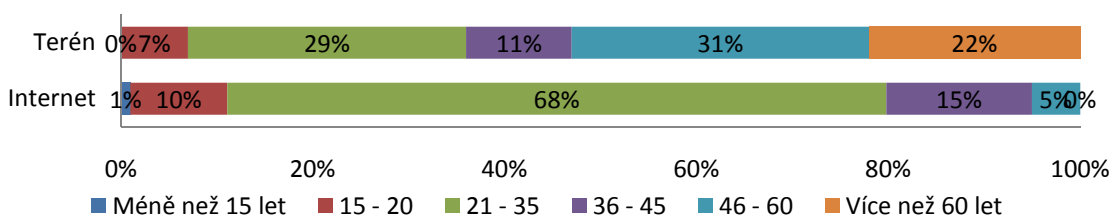
Soubor z terénu o 109 respondentech byl podstatně rozmanitější a vyváženější z hlediska pohlaví a věku respondentů. Dotazníky byly sebrány ve středních Čechách, konkrétně v okolí Kutné Hory, část respondentů je z okolí Poděbrad a v hojném množství dotazníky vyplnili účastníci Václavské jízdy obce Lužec nad Cidlinou v Královéhradeckém kraji. Pořadatelé byli velmi ochotní a dovolili mi usednout se svým dotazníkem k registraci cyklistů do Václavské jízdy. Akce se mohl po zaplacení drobného poplatku účastnit kdokoli.

Soubor o 486 respondentech odpovídajících na serveru věnovaném cyklistice byl specifický v tom, že jeho podstatnou část tvořili muži ve věku 21 – 35 let.

3.1.4 Věková struktura

Soubor dotazovaný v terénu byl podstatně starší, což je pravděpodobně dáno věkovou strukturou uživatelů internetu. V obou souborech bylo velmi málo mladých lidí do 20 let. Zatímco v internetovém souboru bylo téměř 70% respondentů z věkové kategorie 21 – 35let, v souboru z terénu bylo nejvíce respondentů v kategorii 46 – 60 let. Na druhém místě byla v souboru z terénu věková kategorie 21 – 35let, v kategorii 60 a více let se umístilo nezanedbatelných 22 % respondentů (v internetovém souboru to nebylo ani jedno procento). Tato velmi rozdílná věková struktura může hrát roli v rozdílech mezi oběma soubory a bude jistě dána samotným způsobem sběru dat.

Graf 1: Věk

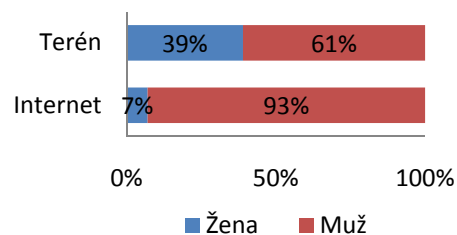

Pozn.: Otázka č. 15

3.1.5 Pohlaví

Většinu respondentů internetového souboru tvoří muži (93 % dotázaných), soubor z internetu tedy tvoří s velkou převahou muži ve věku mezi 21 až 35 let. Soubor respondentů z terénu byl vyrovnanější, ženy v něm tvoří 39 %.

Graf 2: Pohlaví

Pozn.: Otázka č. 16

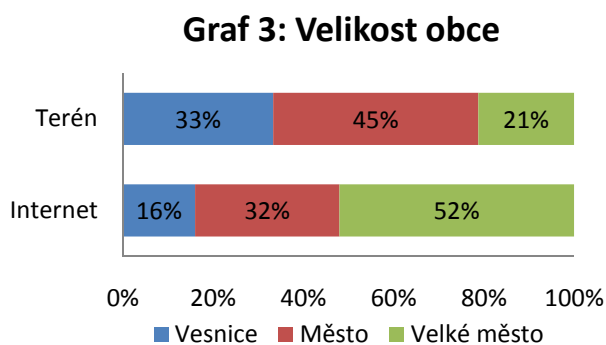
3.1.6 Dosažené vzdělání

U souboru z terénu je nejčastější dosažené vzdělání středoškolské (téměř 60 %), třetina respondentů byla vysokoškolsky vzdělaná. V souboru z internetu, to bylo téměř půl na půl – středoškolské a vysokoškolské vzdělání.

Pozn.: Otázka č. 17

3.1.7 Obec

Zhruba polovina respondentů odpovídajících na internetu žije ve velkých městech, zatímco cyklisté odpovídající v terénu jsou spíše obyvatelé měst do 50 000 (45%).

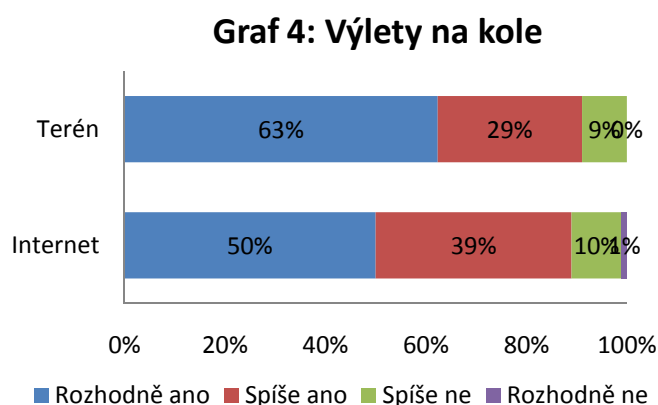

Pozn.: Otázka č. 19

3.2 Zjištění

3.2.1 Výlety na kole

Jízda na kole je pro dotázané spjata s podnikáním výletů, v otázce na to, co pro respondenty jízda na kole znamená, kladli druhý nejvyšší důraz na položku výletů. V obou souborech zhruba 90 % respondentů odpovědělo možnostmi „rozhodně ano“ nebo „spíše ano“, přičemž v obou souborech minimálně polovina dotázaných volila možnost „rozhodně ano“ (63 % v terénu a 50 % na internetu).

Pozn.: Otázka č. 1, baterie otázek

Přestože se na chí-kvadrát test nelze v tomto případě plně spolehnout, v datech z terénu je patrné, že vnímání kola ve významu podnikání výletů je závislé na věku. Respondenti mladší 45 let významně převažují v hodnocení „spíše ne“, pro respondenty nad 45 let věku znamená kolo podnikání výletů, o něco více než pro mladší ročníky.

Tabulka 1 (data z terénu)

Co pro vás znamená jízda na kole? [Výlety] * vek* Crosstabulation

		vek*		Total
		do 45 let	více než 45 let	
Co pro vás znamená jízda na kole? [Výlety] Rozhodně ano	Count	28	37	65
	% within vek*	56,0%	68,5%	62,5%
	Adjusted Residual	-1,3	1,3	
Spíše ano	Count	13	17	30
	% within vek*	26,0%	31,5%	28,8%
	Adjusted Residual	-,6	,6	
Spíše ne	Count	9	0	9
	% within vek*	18,0%	,0%	8,7%
	Adjusted Residual	3,3	-3,3	
Total	Count	50	54	104
	% within vek*	100,0%	100,0%	100,0%

Pozn: Pearson Chi-Square, Asymp. Sig. (2-sided): 0,005

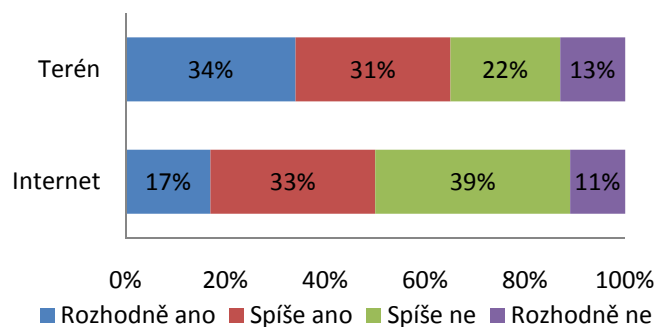
2 cells (33,3%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 4,33.

Contingency Coefficient, Value: 0,305

3.2.2 Kolo jako dopravní prostředek

Možnost využívat kolo jako dopravní prostředek volil především soubor z terénu, tito respondenti volili nejčastěji krajní možnost „rozhodně ano“ (34 %), „rozhodně ano“ nebo „spíše ano“ pak volilo 65 % tohoto souboru. Internetový soubor nejčastěji označil možnost „spíše ne“, přesto variantu „rozhodně ano“ nebo „spíše ano“ volilo 50 % dotázaných.

Graf 5: Kolo jako dopravní prostředek

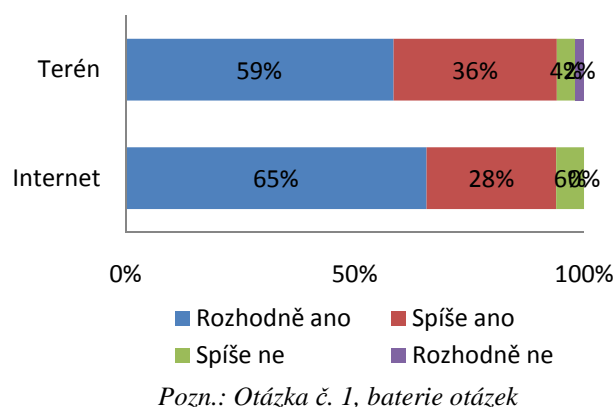
Pozn.: Otázka č. 1, baterie otázek

Cyklistika je jedna z nejčastějších pohybových aktivit v ČR a z naší ankety vyplývá, že pro nemalou část respondentů kolo znamená dopravní prostředek. S tím úzce souvisí problematika budování cyklistické infrastruktury, stojanů kol, úschoven atd.

3.2.3 Odpočinek, pohoda a klid

Význam kola v odpočinku, pohodě a klidu, vidí jak respondenti dotázaní v terénu, tak respondenti na internetu. Více než polovina respondentů volila možnost „rozhodně ano“, což byl krajní bod škály. Toto byl nejsilnější souhlas celé baterie, dá se tedy předpokládat, že lidé jezdící na kole si chtějí hlavně odpočinout a zrelaxovat se.

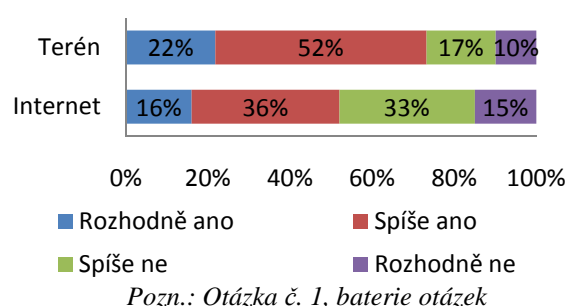
Graf 6: Odpočinek, pohoda a klid

3.2.4 Hubnutí a lepší postava

V otázce na to, zda pro respondenty znamená jízda na kole hubnutí a lepší postavu, odpovědělo v obou souborech nejvíce dotázaných variantou „spíše ano“ (v souboru z terénu tuto možnost zvolilo více než 50 %, v internetovém souboru 36 %). Na internetu pak těsně následovala možnost „spíše ne“. Možné však je, že pokud respondent jezdí na kole pouze z kosmetických účelů, nebude ježděním na kole natolik zaujat, aby se sdružoval na internetovém fóru věnujícímu se cyklistice.

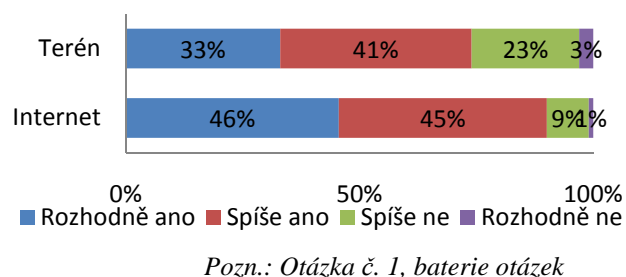
Graf 7: Hubnutí a lepší postava

3.2.5 Trénink a fyzická námaha

Položka tréninku se setkala se silným souhlasem, respondenti na internetu dokonce volili možnosti „rozhodně ano“ nebo „spíše ano“ v 91%, v souboru z terénu rozhodně souhlasilo, nebo spíše souhlasilo, tři čtvrtě respondentů. Větší rozdíl nastal v možnosti „spíše ne“, kdy tuto variantu zaškrtnula do papírového dotazníku téměř čtvrtina lidí, zatímco na internetu to bylo pouze 9 %.

Graf 8: Trénink a fyzická námaha

3.2.6 Adrenalin a riziko

Velké rozdíly mezi internetovým souborem a souborem z terénu se pak ukázaly u pojetí kola, jako adrenalinové zábavy a rizikového sportu. Lidé z terénu odpovídali možnostmi „spíše ne“ a „rozhodně ne“ téměř ve třech čtvrtinách případů. U souboru z terénu je také o 20 % větší zastoupení v odpovědi „rozhodně ne“. Lidé odpovídající na internetu volili ve zhruba 60% možnost „rozhodně ano“ nebo „spíše ano“.

U souboru z internetu se podařilo prokázat, že odpovědi respondentů na tuto otázku silně souvisí s věkem. Pro lidi do 35 let kolo mnohem častěji znamená adrenalin a riziko, 30% lidí ve věku do 35 let odpovědělo možnostmi „rozhodně ano“, u lidí nad 35 let to bylo pouze 9%. Lidé starší 35 let mnohem častěji odpovídali, že pro ně jízda na kole adrenalinovou zábavu spíše neznámá.

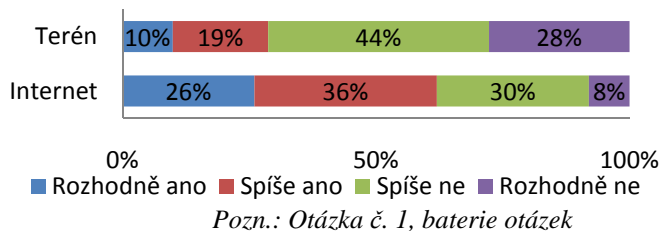
Tabulka 2 (data z internetu)

Co pro vás znamená jízda na kole? [Adrenalin, riziko] * věk* Crosstabulation

		věk*		Total	
		do 35 let	od 35 let		
Co pro vás znamená jízda na kole? [Adrenalin, riziko]	Rozhodně ano	Count	117	9	126
		% within věk*	30,4%	9,0%	26,0%
		Adjusted Residual	4,3	-4,3	
	Spíše ano	Count	141	35	176
		% within věk*	36,6%	35,0%	36,3%
		Adjusted Residual	,3	-,3	
	Spíše ne	Count	100	45	145
		% within věk*	26,0%	45,0%	29,9%
		Adjusted Residual	-3,7	3,7	
Rozhodně ne	Count	27	11	38	
	% within věk*	7,0%	11,0%	7,8%	
	Adjusted Residual	-1,3	1,3		
Total	Count	385	100	485	
	% within věk*	100,0%	100,0%	100,0%	

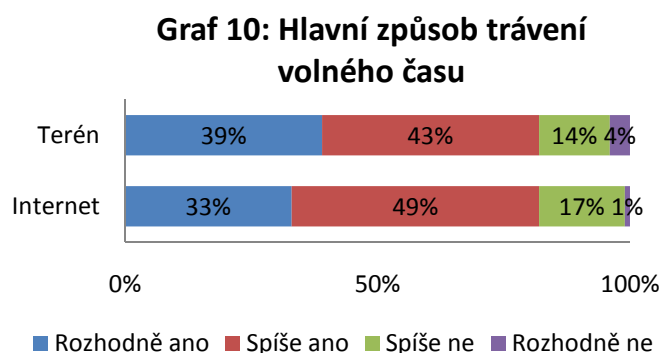
Pozn.: Pearson Chi-Square, Asymp. Sig. (2-sided): 0,000
Contingency Coefficient, Value: 0,222

Graf 9: Adrenalin a riziko

3.2.7 Hlavní způsob trávení volného času

Zajímavé výsledky nám ukázala otázka, zda pro respondenty znamená jízda na kole hlavní způsob trávení volného času. Přes 80% odpovědělo možnostmi „rozhodně ano“ nebo možnostmi „spíše ano“. Pravděpodobně je cyklistika velmi často hlavním koníčkem, nikoli pouze doplňkovým sportem, či něčím, co respondenti dělají pouze z kosmetických či zdravotních důvodů.

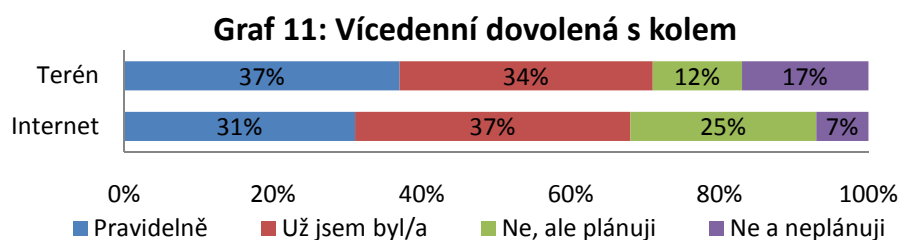
Pozn.: Otázka č. 1, baterie otázek

3.2.8 Zjištění plynoucí z baterie otázek

Respondenti kladou nejvyšší důraz na odpočinek, klid a pohodu a to jak lidé odpovídající na internetu, tak lidé, kteří byli dotázáni na kole v terénu. Druhou věcí, na které se respondenti shodují, je to, že pro ně ježdění na kole znamená podnikání výletů, zjistili jsme, že pro respondenty z terénu starší 45 let věku kolo znamená výlety více než pro respondenty do 45 let. Dále více než tři čtvrtiny dotázaných souhlasí s tím, že je pro ně kolo hlavní způsob, jak trávit volný čas. To by ovšem mohlo souviset s tím, že dotazování v terénu bylo prováděno převážně na akci Václavská jízda a na internetu na fóru zaměřeném na kola, kde se pravděpodobně budou vyskytovat lidé ježděním na kole více zaujatí. Baterie otázek položená na internetu nakonec ukázala, že adrenalin a riziko znamená jízda na kole především pro respondenty do 35 let věku.

3.2.9 Jezdí lidé na dovolené na kola?

V následující otázce jsem se dotazovala na to, zda respondenti jezdí s koly i na vícedenní dovolené. Odpovědi obou souborů byly podobné, a sice 70 % respondentů s koly buď jezdí pravidelně, nebo už na dovolené na kolech byli. Více než třetina dotázaných jezdí na vícedenní dovolené na kola dokonce pravidelně, je vidět, že respondenti si berou s sebou svá kola i v čas, který je určen k rekreaci, uvolnění a odpočinku.

Pozn.: Otázka č. 12

V této otázce jsem u souboru z internetu zaznamenala rozdílné odpovědi mezi lidmi do 35 let a lidmi staršími 35 let. Zatímco respondenti do 35 let odpovídali častěji, že na vícedenní dovolenou s koly nejezdí a neplánují ji, lidé nad 35 let věku odpovídali mnohem častěji, že na dovolenou s koly jezdí pravidelně. Ve skupině lidí starších 35 let jezdí na dovolenou pravidelně, nebo na ní už bylo téměř 80 % dotázaných. Ve skupině respondentů do 35 let je to 65%.

Tabulka 3 (data z internetu)

Jezdíte na kola na několikadenní dovolenou? * věk* Crosstabulation

			věk*		Total
			do 35 let	od 35 let	
Jezdíte na kola na několikadenní dovolenou?	pravidelně	Count	111	39	150
		% within věk*	29,1%	40,2%	31,4%
		Adjusted Residual	-2,1	2,1	
už jsem s kolem na dovolené byl/a		Count	137	38	175
		% within věk*	36,0%	39,2%	36,6%
		Adjusted Residual	-,6	,6	
ne, ale plánuji to		Count	106	12	118
		% within věk*	27,8%	12,4%	24,7%
		Adjusted Residual	3,2	-3,2	
ne a neplánuji to		Count	27	8	35
		% within věk*	7,1%	8,2%	7,3%
		Adjusted Residual	-,4	,4	
Total		Count	381	97	478
		% within věk*	100,0%	100,0%	100,0%

Pozn.: Pearson Chi-Square, Asymp. Sig. (2-sided): 0,013
Contingency Coefficient, Value: 0,149,

U otázky týkající se vícedenní dovolené na kolech byla v datech získaných na internetu zaznamenána také závislost na nejvyšším dosaženém vzdělání respondenta. S rostoucím vzděláním dotazovaného roste též pravděpodobnost, že bude jezdit s koly na vícedenní dovolenou.

Tabulka 4 (data z internetu)

Jezdíte na kola na několikadenní dovolenou? * vzdělání Crosstabulation

			vzdělání			Total
			ZŠ	SŠ	VŠ	
Jezdíte na kola na několikadenní dovolenou?	pravidelně	Count	6	60	81	147
		% within vzdělání	27,3%	26,7%	36,0%	31,1%
		Adjusted Residual	-,4	-2,0	2,2	
	už jsem s kolem na dovolené byl/a	Count	4	75	95	174
		% within vzdělání	18,2%	33,3%	42,2%	36,9%
		Adjusted Residual	-1,9	-1,5	2,3	
	ne, ale plánuji to	Count	10	65	41	116
		% within vzdělání	45,5%	28,9%	18,2%	24,6%
		Adjusted Residual	2,3	2,1	-3,1	
	ne a neplánuji to	Count	2	25	8	35
		% within vzdělání	9,1%	11,1%	3,6%	7,4%
		Adjusted Residual	,3	2,9	-3,1	
Total	Count	22	225	225	472	
	% within vzdělání	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	

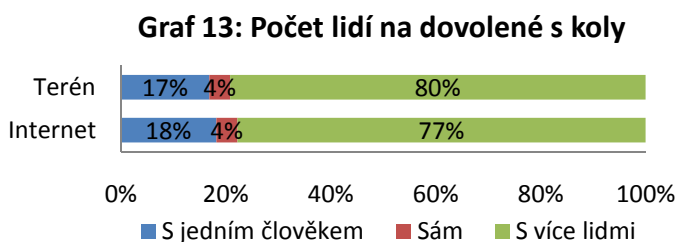
Pozn.: Pearson Chi-Square, Asymp. Sig. (2-sided):0,000
Contingency Coefficient, Value: 0,228,
Gamma, Value: -0,276

3.2.10 Na dovolenou s vlastním nebo s půjčeným kolem?

Převážení vlastního kola zahrnuje nepohodlí spojené s přepravou kola a také nutnost mít místo, kde je možné kolo uložit po dobu pobytu. Z celého internetového souboru o 486 respondentech by si kolo nikdo na dovolené nepůjčoval, a z dotázaných v terénu by si vlastní kolo vezlo 93 % respondentů.

3.2.11 S kolika lidmi chtějí respondenti jet na dovolenou na kolech?

Následující otázka se týkala toho, zda respondenti pojedou na vícedenní dovolenou sami, stráví tuto aktivní dovolenou ve dvojici, či s partou lidí. I přes instrukce, kdy měli respondenti zaškrtnout pouze

Pozn.: Otázka č. 12.1

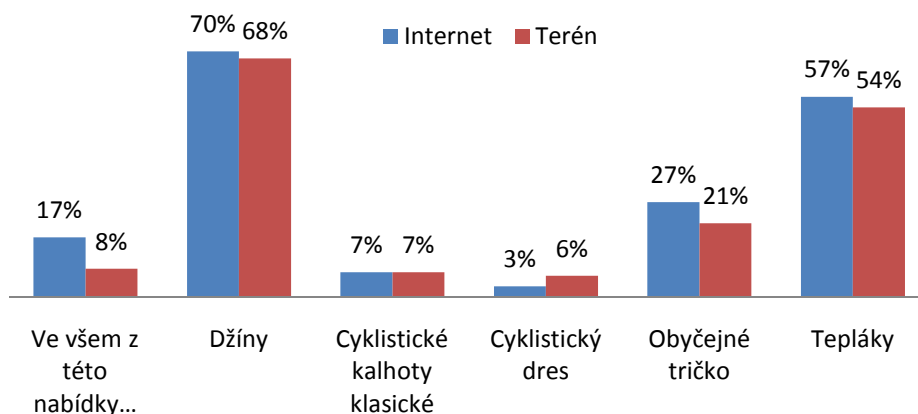
jednu odpověď, vyskytli se někteří, kteří tu zaškrtili možnosti dvě – a sice, jak s více lidmi, tak s jedním člověkem, tuto možnost jsem tedy započítávala do kategorie „s více lidmi“. Samotných by na kola na více dní jelo velmi málo lidí. V internetovém souboru, kde bylo možné volit pouze jednu možnost, by téměř 80 % jelo s více lidmi, což se zhruba shoduje se souborem z terénu.

3.2.12 V čem by respondent na kolo za normálních okolností nevyrazil?

Respondenti v této otázce mohli zaškrtnout libovolné množství položek ze seznamu. Na otázku v čem by respondent na kolo za normálních okolností nevyrazil, vítězí mezi uvedenými variantami jednoznačně džíny, které mají u obou souborů přibližně 70% souhlas. Více než polovina respondentů zaškrtila možnost, že by nevyrazila v teplácích a velmi málo respondentů by jelo ve všem. Respondenti nejspíše nemají problém vyrazet na kolo ve specifickém oblečení určeném pro cyklistiku (které může být i terčem narážek), naopak by na něj spíše neusedli v oblečení „obyčejném“.

V souboru z terénu byl zjištěn vliv věku na to, zda by respondent na kolo vyrazil v teplácích. Ukázalo se, že respondenti od 45 let mnohem častěji uvedli, že by na kolo za normálních okolností v teplácích nevyrazili, tuto možnost uvedlo 65% respondentů starších 45 let, u respondentů do 45 let to bylo 41 %.

Graf 14: V čem bych na kolo nevyrazil/a

Pozn.: Otázka č. 3

V souboru z terénu byl zjištěn vliv věku na to, zda by respondent na kolo vyrazil v teplácích. Ukázalo se, že respondenti od 45 let mnohem častěji uvedli, že by na kolo za normálních okolností v teplácích nevyrazili, tuto možnost uvedlo 65% respondentů starších 45 let, u respondentů do 45 let to bylo 41 %.

Tabulka 5 (data z terénu)

V čem byste za normálních okolností na kolo nevyrazil/a? [tepláky] * věk* Crosstabulation

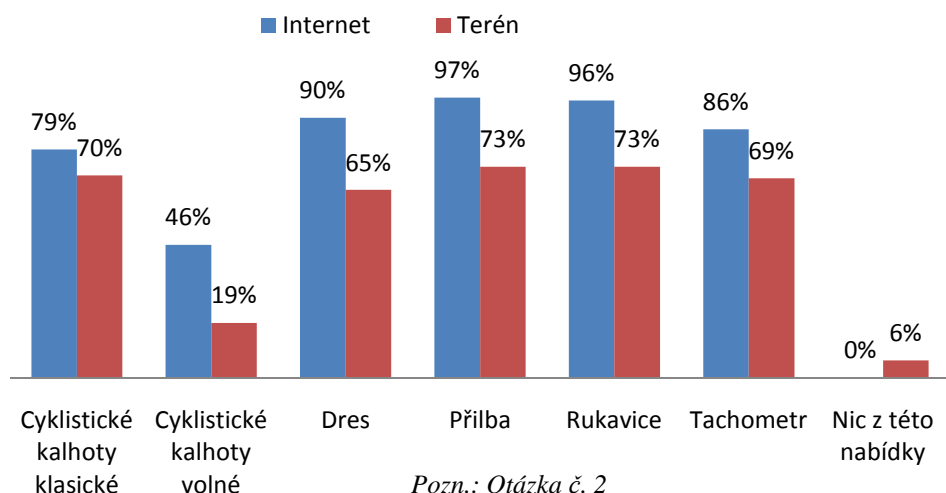
			věk*		Total
			do 45 let	od 45 let	
V čem byste za normálních okolností na kolo nevyrazil/a? [tepláky]	Ne	Count	30	20	50
		% within věk*	58,8%	35,1%	46,3%
		Adjusted Residual	2,5	-2,5	
	Ano	Count	21	37	58
		% within věk*	41,2%	64,9%	53,7%
		Adjusted Residual	-2,5	2,5	
Total	Count	51	57	108	
	% within věk*	100,0%	100,0%	100,0%	

Pozn.: Pearson Chi-Square, Asymp. Sig. (2-sided): 0,014
Contingency Coefficient, Value: 0,231

3.2.13 Jakou výbavu lidé jezdící na kolech tedy využívají?

Respondenti byli požádáni, aby zaškrtnli ty věci, které vlastní a zároveň běžně používají při jízdě na kole, mohli zde zaškrtnout libovolný počet položek. Velký rozdíl jsem zjistila v položce volných cyklistických kalhot. Uvedené volné kalhoty údajně vlastní a používá 46 % respondentů internetového souboru, v souboru z terénu používání těchto kalhot

Graf 15: Vlastním a používám

zakroužkovalo pouze 19 % respondentů. Zhruba tři čtvrtě respondentů (70% v terénu a 79 % na internetu) zaškrtno vlastnictví klasických cyklistických kalhot.

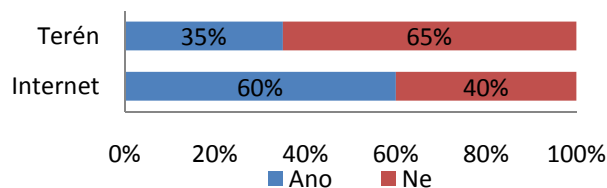
Z internetového souboru používá 96 % respondentů běžně při jízdě přilbu a i z dotazníku v terénu bylo patrné, že přilba rozhodně není mezi dotázanými nic výjimečného, používají ji téměř tři čtvrtiny, to je spolu s používáním rukavic největší četnost v této otázce. Pouze nevýznamné procento dotázaných nevlastnilo nic z uvedené nabídky.

3.2.14 Slyšeli respondenti někdy narážky na to, v čem kdo na kole jezdí?

V souboru z terénu se s narážkami na oblečení, ve kterém někdo na kole jezdí, setkal více než každý třetí respondent (35 %) a v internetovém dotazování se k tomu přiznalo dokonce 60 % respondentů. Vzhledem k tomu, že pouze málo cyklistů z ankety by jelo ve všem, co bylo v seznamu uvedeno a k tomu se poměrně velké množství dotázaných setkalo s narážkami, bude pravděpodobně vzhled člověka jedoucího na kole mezi cyklisty důležitý. Zaslouchané narážky se však nemusely týkat respondenta osobně.

U dat pocházejících z terénu byl zjištěn velmi jemný rozdíl ve vnímání narážek v závislosti na pohlaví. Muži o něco málo častěji přiznávali, že někdy slyšeli narážky na to, v čem někdo na kole jezdí.

Graf 16: Narážky

Pozn.: Otázka č. 5

Tabulka 6 (data z terénu)

Slyšeli jste někdy ve svém okolí narážky na to, v čem někdo na kole jezdí? * Pohlaví:

Crosstabulation

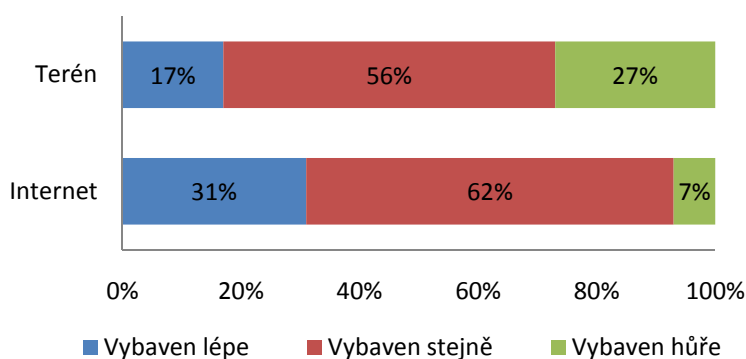
			Pohlaví:		Total
			žena	muž	
Slyšeli jste někdy ve svém okolí narážky na to, v čem někdo na kole jezdí?	Ne	Count	32	39	71
		% within Pohlaví:	76,2%	59,1%	65,7%
		Adjusted Residual	1,8	-1,8	
	Ano	Count	10	27	37
		% within Pohlaví:	23,8%	40,9%	34,3%
		Adjusted Residual	-1,8	1,8	
Total		Count	42	66	108
		% within Pohlaví:	100,0%	100,0%	100,0%

Pozn.: Pearson Chi-Square, Asymp. Sig. (2-sided): 0,068
Contingency Coefficient, Value: 0,173

3.2.15 Jak se respondenti cítí oproti ostatním cyklistům?

V otázce na to, jak se respondent cítí oproti ostatním lidem, které na kole potkává se oba soubory shodují v tom, že se z velké části cítí vzbaveni stejně jako ostatní cyklisté (56 % u souboru z terénu a 62 % v souboru odpovídajícím na internetu). V souboru z terénu se pak zhruba čtvrtina respondentů cítí vzbavena hůře, zatímco téměř třetina respondentů na internetu se cítí vzbavena lépe než ostatní. Soubor odpovídající na internetu o 14 % převyšuje soubor z terénu v kategorii, která vyjadřuje pocit lepší výbavy oproti ostatním cyklistům. Naopak v kategorii, ve které se dotázaný cítí být vzbaven hůře než ostatní je soubor z internetu o 20 % slabší. Každý třetí respondent z terénu se již tedy setkal s narážkami na to, v čem někdo na kole jezdí, v internetovém souboru to bylo dokonce 60 %, přesto se více než polovina dotázaných cítí být na kole vzbavena stejně jako ostatní. Ačkoli respondenti pravděpodobně cítí tlak na to, jakou mají na kole výbavu, převážně se cítí být vzbaveni stejně jako ostatní lidé jezdící na kolech.

Graf 17: Pocit oproti ostatním

Pozn.: Otázka č. 4

U dat z terénu byla zjištěna významná závislost na pohlaví. To, že se respondent cítí být vzbaven lépe než ostatní, přiznalo 26 % mužů a 2 % žen. Oproti tomu se ženy častěji cítí být vzbaveny méně než ostatní cyklisté. U možnosti „vzbaven stejně jako ostatní“ nebyl rozdíl mezi muži a ženami zaznamenán.

Tabulka 7 (data z terénu)

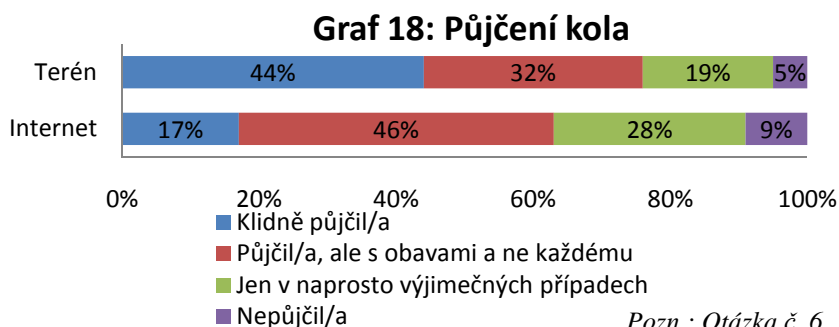
S tím, jak obvykle na kolo vyrazím se oproti ostatním cyklistům cítím: * Pohlaví: Crosstabulation

			Pohlaví:		Total
			žena	muž	
S tím, jak obvykle na kolo vyrazím se oproti ostatním cyklistům cítím:	Vybaven lépe než ostatní	Count	1	17	18
		% within Pohlaví:	2,4%	25,8%	16,8%
		Adjusted Residual	-3,1	3,1	
	Vybaven stejně jako ostatní	Count	24	36	60
		% within Pohlaví:	58,5%	54,5%	56,1%
		Adjusted Residual	,4	-,4	
Total		Count	41	66	107
		% within Pohlaví:	100,0%	100,0%	100,0%

Pozn.: Pearson Chi-Square, Asymp. Sig. (2-sided) : 0,003
Contingency Coefficient, Value: 0,314

3.2.16 Půjčují cyklisté svá kola?

V následující otázce bylo zjišťováno, zda by respondenti půjčili své kolo kamarádovi či známému na jednu vyjížďku. Tato otázka směřovala ke vztahu cyklisty k jeho kolu a k tomu, jak velké o něj má obavy. Mezi soubory jsem zjistila podstatné rozdíly, téměř polovina lidí dotázaných v terénu by kolo klidně půjčila a třetina by půjčila leč s obavami. Jiné je to ovšem u dotázaných na internetu, zde by kolo půjčilo s klidem jen velmi málo respondentů, s obavami a ne každému by kolo půjčila zhruba polovina. Rozdíl je také u položky „jen v naprosto výjimečných případech“, tato položka je o 10% vyšší u souboru z internetu a zahrnuje tak necelých 30 % dotázaných. Pokud předpokládáme, že soubor z internetu je ježděním na kole více zaujatý, odpovědi na tuto otázku naznačují, že respondenti na internetu jsou ve vztazích ke svému kolu i úzkostlivější.

V otázce na půjčování kola kamarádům či známým byla u souboru z internetu zjištěna závislost na věku respondenta. Kolo by kamarádovi na jednu vyjížďku půjčilo téměř 30% lidí starších 35 let, u respondentů ve věku do 35 let to bylo pouze 14% lidí.

Tabulka 8 (data z internetu)

Své kolo bych kamarádovi či známému na jednu vyjížďku * věk* Crosstabulation

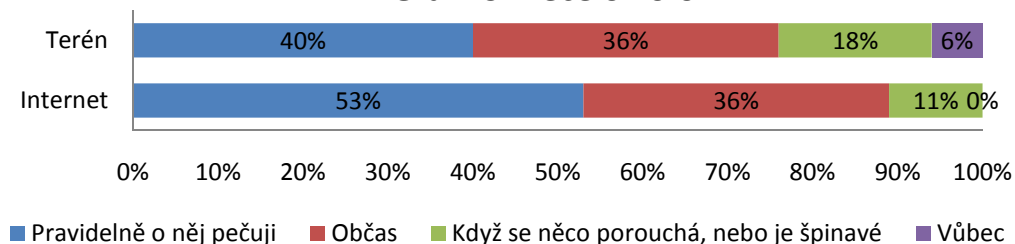
			věk*		Total
			do 35 let	od 35 let	
Své kolo bych kamarádovi či známému na jednu vyjížďku	klidně půjčil/a	Count	53	29	82
		% within věk*	13,8%	29,0%	16,9%
		Adjusted Residual	-3,6	3,6	
půjčil/a, ale s obavami a ne každému		Count	184	40	224
		% within věk*	47,8%	40,0%	46,2%
		Adjusted Residual	1,4	-1,4	
jen v naprosto výjimečných případech		Count	112	24	136
		% within věk*	29,1%	24,0%	28,0%
		Adjusted Residual	1,0	-1,0	
nepůjčil/a		Count	36	7	43
		% within věk*	9,4%	7,0%	8,9%
		Adjusted Residual	,7	-,7	
Total		Count	385	100	485
		% within věk*	100,0%	100,0%	100,0%

Pozn.: Pearson Chi-Square, Asymp. Sig. (2-sided): 0,004
Contingency Coefficient, Value: 0,163

3.2.17 Jak se lidé, jezdící na kolech, o svá kola starají?

Otázka na péči respondenta o své kolo získala u obou souborů nejvyšší četnost ve variantě pravidelné péče, čištění a kontroly, což byla možnost vyjadřující nejvyšší možnou péči o kolo. V terénu ji zaškrtno celých 40 % dotázaných, na druhém místě se pak umístila položka, kdy respondenti kolo občas prohlédnou a omyjí. U respondentů z internetu je opět patrná tendence k větší pečlivosti a k užšímu vztahu respondenta ke kolu než u respondentů z terénu. Ze souboru na internetu odpovědělo 53 % respondentů, že o kolo pravidelně pečují, 36 % respondentů pak odpovědělo, že ho občas prohlédnou a omyjí. Zdá se, že dotázaní se o svá kola pečlivě starají a pečují o ně, na druhou stranu by se obvykle nebáli ho půjčit.

Graf 19: Péče o kolo

Pozn.: Otázka č. 9

Přestože chí-kvadrát test v tomto případě není plně spolehlivý, v otázce na péči o kolo lze u souboru z terénu vidět naznačenou tendenci, která nám ukazuje, že pravidelně se údržbě kola věnuje podstatně více mužů než žen.

Tabulka 9 (data z terénu)

Jak se staráte o své kolo? * Pohlaví: Crosstabulation

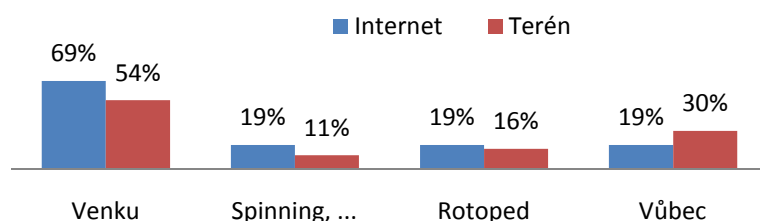
		Pohlaví:		Total
		žena	muž	
Jak se staráte o své kolo?	pravidelně o něj pečují, čistím ho a kontroluji	Count 9	33	42
	% within Pohlaví:	21,4%	51,6%	39,6%
	Adjusted Residual	-3,1	3,1	
	<hr/>			
	snažím se ho občas prohlédnout a omýt	Count 19	20	39
	% within Pohlaví:	45,2%	31,3%	36,8%
	Adjusted Residual	1,5	-1,5	
	když se mi něco porouchá a nefunguje, nebo je hodně špinavé	Count 11	8	19
	% within Pohlaví:	26,2%	12,5%	17,9%
	Adjusted Residual	1,8	-1,8	
	vůbec se nestarám	Count 3	3	6
	% within Pohlaví:	7,1%	4,7%	5,7%
	Adjusted Residual	,5	-,5	
Total	Count	42	64	106
	% within Pohlaví:	100,0%	100,0%	100,0%

Pozn. Pearson Chi-Square, Asymp. Sig. (2-sided): 0,018
Contingency Coefficient, Value: 0,295

3.2.18 Jezdí respondenti na kole i přes zimu?

Jelikož jsem předpokládala, že většina dotázaných přes zimu jezdit na kole nebude, v možnostech jsem volila i různé alternativy, jak by cyklisté mohli svůj koníček alespoň částečně provozovat i v zimních měsících, mezi tyto možnosti patřil spinning a indoorcycling nebo rotoped. V obou souborech více než polovina respondentů odpověděla, že i přes zimu jezdí na kole venku (u souboru z internetu to bylo téměř 70 %), na to, jak často tak činí, jsem se však v dotazníku neptala (pořádají se například různé jednorázové jízdy apod.). V souboru z terénu přes zimu nejezdí pouze třetina dotázaných vůbec, v internetovém souboru to bylo o 11 % respondentů méně, jinak se výsledky příliš nelišily.

Graf 20: Jezdění přes zimu

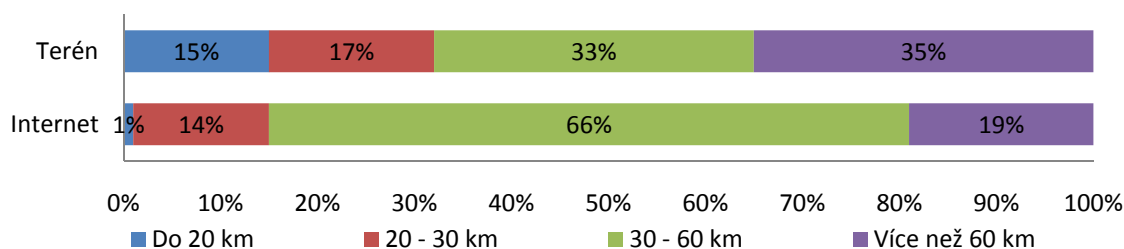

Pozn.: Otázka č. 13

3.2.19 Kolik kilometrů ujedou cyklisté za jednu vyjížďku?

V souboru z terénu byla nejčtenější varianta „více než 60 km“ (35 % dotázaných) ujetých za jednu vyjížďku, těsně následována variantou „30 – 60 km“ (33 % dotázaných). V internetovém souboru vedla varianta „30 – 60 km“ (66 % dotázaných) a za ní následovala varianta „více než 60 km“.

Graf 21: Počet ujetých km za jednu vyjížďku

Pozn.: Otázka č. 7

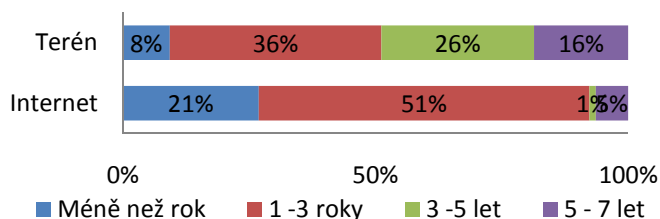
3.2.20 Jak stará mají cyklisté kola?

V obou souborech respondenti nejčastěji vypověděli, že jejich kolo je staré „1 – 3 roky“, v internetovém souboru to byla dokonce polovina respondentů a 21 % dotázaných uvedlo, že stáří jejich kola je „méně než rok“. Tyto vysoké četnosti v kategoriích stáří kol do 3 let u souboru z internetu přičítám věku respondentů a jejich hlubšímu zájmu o cyklistiku.

Na internetovém fóru se také vyskytl problém s definicí stáří kola. Lidé se svým kolům věnují pravděpodobně více a často obměňují součásti kola, nelze pak přesně určit stáří samotného kola, když každý komponent je jinak starý.

V souboru z terénu byla druhá nejčastější varianta stáří kola 3 – 5 let. 70 % respondentů z terénu uvedlo, že mají kolo staré méně než 5 let.

Graf 22: Stáří kola

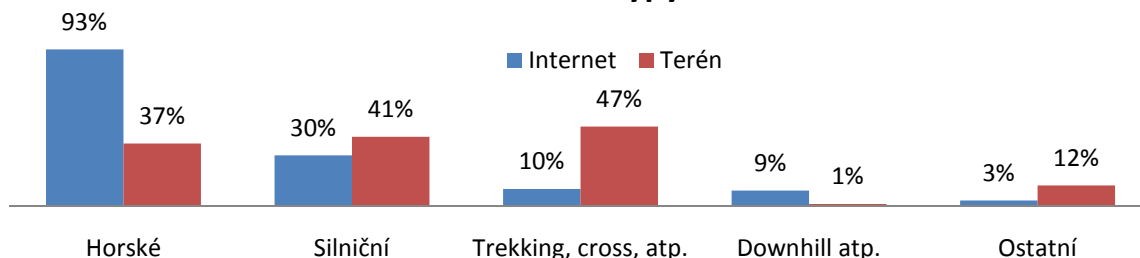
Pozn.: Otázka č. 8

3.2.21 Na jakých typech kol respondenti nejčastěji jezdí?

Zde mohli respondenti kroužkovat více možností. V souboru na internetu jednoznačně zvítězilo horské kolo, které označilo 93% dotázaných, za ním následovalo s velkým odstupem silniční kolo, které zvolila třetina dotázaných. Výsledky dotazníku z terénu se lišily, nejčastější byla varianta kol trekkingových a crossových, tu zaškrtnla necelá polovina respondentů (oproti 10 % na internetu), za touto kategorií následovala kola silniční s četností dokonce 41 % a až na třetím místě byla kola horská. Myslím si však, že si někteří respondenti pod pojmem silniční kolo představují mnoho jiných typů kol, se kterými se jezdí běžně po silnicích (cross, trekking atd.).

Jelikož jsem si některé diskuze na www.bike-forum.cz pročítala, došla jsem k názoru, že je zde obecný sklon k využívání specializovaných typů kol. Tudiž přestože cyklista jezdí jak v obtížnějším terénu, tak po silnicích, nepořídí si kolo, které kombinuje přednosti, jak kol silničního, tak horského, ale pořídí si raději tato dvě kola.

Graf 23: Typy kol

Pozn.: Otázka č. 10

3.2.22 **Jak často jezdí respondenti na kolech?**

Otázka jak často jezdí respondenti na kole, byla poněkud problematická a to v obou souborech. Kategorie „každý den“, „jednou do týdne“, „jednou do měsíce“ a „výjimečně“ se neosvědčily. Nejčastější kategorie byla v obou souborech „jednou do týdne“, leč respondenti si opakovaně stěžovali na nepřítomnost přesnějšího vymezení. Zdá se, že většinou jim chyběla možnost několikrát (2 – 3x) do týdne.

Přibližně polovina respondentů z obou souborů volila kategorii „jednou do týdne, druhou nejčastější variantou bylo ježdění každý den, tu zaškrtnla více než třetina respondentů z obou souborů. Velkou mírou je zde tak zastoupena subjektivní volba respondenta mezi poměrně odlehlými kategoriemi.

3.3 **Analýza souvislostí v datech**

V následující části je rozvedena analýza vztahů vyskytujících se v datech. Vzhledem k tomu, že soubor pocházející z terénu čítal 109 respondentů, nebyl pro sestavení kontingenčních tabulek příliš vhodný. K analýze vztahů byla tedy zvolena data pocházející z ankety na internetu. Internetový soubor byl však poměrně specifický, 68 % dotázaných tvořili respondenti ve věku 21 – 35 let (přesnější kategorie nejsou k dispozici) a z 93% je tento soubor tvořen muži, bylo tak problematické nalézt vhodnou třídící proměnnou. Tou se stala otázka na počet ujetých km za jednu vyjížďku, předpokládám, že ta dobře diferencuje míru nasazení pro cyklistiku a pojí se s mnohými dalšími charakteristikami, kterými lze popsat člověka jedoucího na kole. V následující analýze dat se to pokusím dokázat.

3.3.1 **Počet kilometrů za jednu vyjížďku a to, jak se respondenti o svá kola starají**

Je zřetelné, že respondenti, kteří ujedou více, než 60 kilometrů za jednu vyjížďku, se ve větší míře věnují pravidelné péči, čištění a kontrole svého kola. Zdá se, že respondenti, kteří ujedou na kolech za jednu vyjížďku delší vzdálenosti, o svá kola více starají.

Tabulka 10

Za jednu vyjížďku obvykle ujedete * Jak se staráte o své kolo? Crosstabulation

			Jak se staráte o své kolo?			Total
			pravidelně o něj pečuji, čistím ho a kontroluji	snažím se ho občas prohlédnout a omýt	když se mi něco porouchá a nefunguje, nebo je hodně špinavé	
Za jednu vyjížďku obvykle ujedete	do 30 km	Count	33	31	10	74
		% within Za jednu vyjížďku obvykle ujedete	44,6%	41,9%	13,5%	100,0%
		Adjusted Residual	-1,6	1,2	,8	
	30 - 60 km	Count	158	123	37	318
		% within Za jednu vyjížďku obvykle ujedete	49,7%	38,7%	11,6%	100,0%
		Adjusted Residual	-2,1	1,8	,7	
	více než 60 km	Count	67	20	6	93
		% within Za jednu vyjížďku obvykle ujedete	72,0%	21,5%	6,5%	100,0%
		Adjusted Residual	4,1	-3,2	-1,5	
Total		Count	258	174	53	485
		% within Za jednu vyjížďku obvykle ujedete	53,2%	35,9%	10,9%	100,0%

Pozn.: Pearson Chi-Square, Asymp. Sig. (2-sided): 0,002

Contingency Coefficient, Value: 0,184

Gamma, Value: -0,285

3.3.2 Počet kilometrů ujetých za jednu vyjížďku na kole a několikadenní dovolená

Je zde patrná souvislost, která ukazuje, že respondenti, kteří jezdí delší trasy, jezdí více na dovolené na kolech. Respondenti, kteří jezdí na kole kratší vzdálenosti (do 30 kilometrů) obvykle s koly na dovolenou nejezdí a dovolenou na kolech ani neplánují. U dotázaných, kteří jezdí za jednu vyjížďku mezi 30 a 60 kilometry je patrný vyšší počet těch, kteří na dovolenou s koly sice nejezdí, ale plánují ji. Ve skupině cyklistů, kteří jezdí na svých vyjížďkách nad 60 km, je vyšší počet těch, kteří jezdí na dovolenou s koly pravidelně.

Tabulka 11

Za jednu vyjížďku obvykle ujedete * Jezdíte na kola na několikadenní dovolenou? Crosstabulation

			Jezdíte na kola na několikadenní dovolenou?				Total
			pravidelně	už jsem s kolem na dovolené byl/a	ne, ale plánuji to	ne a neplánuji to	
Za jednu vyjížďku obvykle ujedete	do 30 km	Count	22	27	13	12	74
		% within Za jednu vyjížďku obvykle ujedete	29,7%	36,5%	17,6%	16,2%	100,0%
		Adjusted Residual	-,3	,0	-1,5	3,2	
	30 - 60 km	Count	91	119	86	16	312
		% within Za jednu vyjížďku obvykle ujedete	29,2%	38,1%	27,6%	5,1%	100,0%
		Adjusted Residual	-1,4	1,0	2,0	-2,5	
	více než 60 km	Count	37	29	19	7	92
		% within Za jednu vyjížďku obvykle ujedete	40,2%	31,5%	20,7%	7,6%	100,0%
		Adjusted Residual	2,0	-1,1	-1,0	,1	
Total		Count	150	175	118	35	478
		% within Za jednu vyjížďku obvykle ujedete	31,4%	36,6%	24,7%	7,3%	100,0%

Pozn.: Pearson Chi-Square, Asymp. Sig. (2-sided): 0,010

Contingency Coefficient, Value: 0,185

Gamma, Value: -0,109

3.3.3 Počet kilometrů ujetých za jednu vyjížďku na kole a ježdění na kole přes zimu

Zda to, kolik kilometrů ujede respondent za jednu vyjížďku, ovlivňuje i jeho ježdění v zimních měsících, jsem zkoumala v následující tabulce. Je patrné, že dotázaní, kteří obvykle jezdí na jedné vyjížďce více než 60 km, budou ježdění na kole častěji provozovat i v zimních měsících a ti, kteří jezdí obvykle do 30 kilometrů za jednu vyjížďku, spíše přes zimu jezdit nebudou.

Tabulka 12

Za jednu vyjížďku obvykle ujedete * Jezdíte přes zimu? [ano, jezdím venku] Crosstabulation

		Jezdíte přes zimu? [ano, jezdím venku]		Total
		Ne	Ano	
Za jednu vyjížďku obvykle do 30 km ujedete	Count	33	41	74
	% within Za jednu vyjížďku obvykle ujedete	44,6%	55,4%	100,0%
	Adjusted Residual	2,6	-2,6	
30 - 60 km	Count	105	213	318
	% within Za jednu vyjížďku obvykle ujedete	33,0%	67,0%	100,0%
	Adjusted Residual	1,0	-1,0	
více než 60 km	Count	15	78	93
	% within Za jednu vyjížďku obvykle ujedete	16,1%	83,9%	100,0%
	Adjusted Residual	-3,6	3,6	
Total	Count	153	332	485
	% within Za jednu vyjížďku obvykle ujedete	31,5%	68,5%	100,0%

Pozn.: Pearson Chi-Square, Asymp. Sig. (2-sided): ,000
Contingency Coefficient, Value, 0,181

3.3.4 Počet kilometrů ujetých za jednu vyjížďku na kole a přes zimu spinning apod.

Spinning jsem do ankety zařadila jako cyklistice nejpodobnější aktivitu, která skýtá přes zimu příznivější podmínky, ovšem omezuje člověka ve směru cykloturistiky, výletů a samotného relaxačního účinku v přírodním prostředí. Místo toho je zde kladen důraz spíše na fyzickou výkonnost, kondici a formování postavy, sporující zde musí provozovat ježdění ve společnosti dalších cyklistů.

Uvedené tabulky nám naznačují vztah mezi vzdáleností ujetou za jednu vyjížďku na kole a tím, zda respondent přes zimu chodí na spinning a podobné aktivity. Znatelné tendence lze spatřit především v kategorii cyklistů, kteří ujedou za vyjížďku nad 60 kilometrů, tito respondenti budou pak pravděpodobněji navštěvovat v zimních měsících spinning a jemu podobné aktivity.

Tabulka 13

Za jednu vyjížďku obvykle ujedete * Jezdíte přes zimu? [chodím na spinning, indoorcycling, ...]

Crosstabulation

		Jezdíte přes zimu? [chodím na spinning, indoorcycling, ...]		Total
		Ne	Ano	
Za jednu vyjížďku obvykle do 30 km ujedete	Count	65	9	74
	% within Za jednu vyjížďku obvykle ujedete	87,8%	12,2%	100,0%
	Adjusted Residual	1,5	-1,5	
30 - 60 km	Count	263	55	318
	% within Za jednu vyjížďku obvykle ujedete	82,7%	17,3%	100,0%
	Adjusted Residual	1,0	-1,0	
více než 60 km	Count	67	26	93
	% within Za jednu vyjížďku obvykle ujedete	72,0%	28,0%	100,0%
	Adjusted Residual	-2,6	2,6	
Total	Count	395	90	485
	% within Za jednu vyjížďku obvykle ujedete	81,4%	18,6%	100,0%

Pozn.: Pearson Chi-Square, Asymp. Sig. (2-sided): 0,021
Contingency Coefficient, Value: 0,126

4 ZÁVĚR

Ve své práci jsem se věnovala ježdění na kole jakožto ve společnosti velmi rozšířené pohybové aktivitě. Studie je zasazena do problematiky sociologie sportu, sport je zde chápán jako sociokulturní fenomén. Pozornost je tedy věnována také životnímu stylu, volnému času, rekreaci a zdraví. Ze sociologických výzkumů vyplývá, že v české společnosti je jízda na kole silně rozšířenou pohybovou aktivitou. Tématu nezávodní cyklistiky je věnováno množství projektů, příkladem jsou projekty cyklistické dopravy ČVUT, EuroVelo, Greenways a „Česko jede“.

V souvislosti s tím tvoří druhou část této práce zpracování výsledků vlastní ankety mezi cyklisty. Z ankety vyplývá, že respondenti jezdící na kole, ježdění provozují nejčastěji kvůli odpočinku a relaxaci. Velmi častým důvodem k ježdění na kole patřilo též podnikání výletů, to se ukázalo být ovlivněné věkem respondentů, pro respondenty nad 45 let věku znamená kolo podnikání výletů o něco více než pro mladší ročníky (data z terénu). Mnoho cyklistů uvedlo, že kolo je hlavní způsob, jak tráví volný čas.

Velká část lidí se též v anketě přiznala k tomu, že už někdy slyšeli narážky na to, v čem někteří na kole jezdí (zaslechnuté narážky se nemusely týkat respondenta osobně), muži to přiznávali o něco málo častěji (data z terénu). To, že se respondent cítí být vybaven lépe než ostatní, přiznalo mnohem více mužů než žen. Oproti tomu se ženy častěji cítí být vybaveny méně než ostatní cyklisté (data z terénu). Mnoho cyklistů jezdí s koly i na vícedenní dovolené a pouze mizivé procento z nich by si kolo přímo na místě půjčovalo. Zde byla zjištěna souvislost s věkem respondenta, zatímco respondenti do 35 let odpovídali častěji, že na vícedenní dovolenou s koly nejezdí a neplánují ji, lidé nad 35 let věku odpovídali mnohem častěji, že na dovolenou s koly jezdí pravidelně (data z internetu). V otázce na péči o kolo lze u souboru z terénu vidět tendenci, která nám naznačuje, že pravidelně se údržbě kola věnuje podstatně více mužů než žen (data z terénu). Při zkoumání toho, v čem by cyklisté na svá kola sami neusedli, vedlo jasně oblečení necyklistické a obyčejné (džíny, tepláky, obyčejné tričko), respondenti nad 45 let mnohem častěji uvedli, že by na kolo za normálních okolností nevyrazili v teplácích (data z terénu). Mezi to, co obvykle cyklisté používají, patří cyklistický dres, kalhoty a hlavně cyklistická přilba. Při hledání souvislostí v datech jsem došla k závěru, že čím více kilometrů za jednu vyjížďku cyklisté ujedou, tím častěji se potom věnují aktivitám jako je dovolená na kolech, ježdění na kole i v zimě, nebo chození přes zimní období na spinning (a jemu podobné aktivity).

Dále bych viděla jako vhodné věnovat více pozornosti tématu využívání kola v dopravě. Přestože se cyklistika stává častým námětem projektů a v průzkumech se objevuje na prvních příčkách provozovaných (nezávodních) sportovních aktivit, není této problematice v teoretické sociologické literatuře věnována pozornost.

ZDROJE

Bike-forum [online]. c2003-2011 [cit. 2011-04-24]. Dostupné z WWW: <http://www.bike-forum.cz/>

DOHNAL, Tomáš, et al. *Tři dimenze pojmu rekreologie*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2009.

HENDL, Jan. Systematické přehledy o ovlivnění mentálního zdraví pohybovou aktivitou. In HOŠEK, Václav; TILINGER, Pavel. *Psychosociální funkce pohybových aktivit jako součást kvality života dospělých: Sborník materiálů z výzkumného záměru*. Vydání první. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Fakulta tělesné výchovy a sportu, 2007. s. 129 - 142.

HODAŇ, Bohuslav; DOHNAL, Tomáš. *Rekreologie*. 2., upr. a rozš. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2008.

IVANOVÁ, Kateřina. Životní styly jako cesta ke zdraví. In FAZIK, Alexander; MATĚJŮ Martin. *Aktuální problémy životního stylu: Sborník referátů a příspěvků ze semináře sekce sociologie integrálního zkoumání člověka a sekce sociologie kultury a volného času*. Praha: Univerzita Karlova v Praze - Filozofická fakulta pro Masarykovu českou sociologickou společnost při AV ČR, 2005. s. 60 - 67

JANSA, Petr Jansa; KOCOUREK, Jan; VOTRUBA. Sport a pohybové aktivity v životě české dospělé populace. In HOŠEK, Václav; TILINGER, Pavel. *Psychosociální funkce pohybových aktivit jako součást kvality života dospělých: Sborník materiálů z výzkumného záměru*. Vydání první. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Fakulta tělesné výchovy a sportu, 2007. s. 129 - 142.

MŠMT: MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY [online]. 12. říjen 2006. 19. únor 2002 [cit. 2011-04-19]. *Evropská charta sportu*. Dostupné z WWW: <<http://www.msmt.cz/sport/evropska-charta-sportu>>.

Nadace partnerství: Lidé a příroda [online]. c2008-2011 [cit. 2011-04-24]. *Greenways*. Dostupné z WWW: <<http://www.nadacepartnerstvi.cz/greenways>>.

Nadace partnerství: Lidé a příroda [online]. c2008-2011 [cit. 2011-04-24]. *O projektu Cyklisté vítáni*. Dostupné z WWW: <<http://www.nadacepartnerstvi.cz/greenways/cykliste-vitani>>.

Národní strategie rozvoje cyklistické dopravy [online]. 14. 9. 2010, 10. 3. 2011 [cit. 2011-04-24]. *Cykloturistika: Česko jede*. Dostupné z WWW: <<http://www.cyklostrategie.cz/cykloturistika/cesko-jede/>>.

Národní strategie rozvoje cyklistické dopravy ČR [online]. [s.l.] : Ministerstvo dopravy, Leden 2005 [cit. 2011-04-24]. Dostupné z WWW: <<http://www.cyklostrategie.cz/file/narodni-strategie-rozvoje-cyklisticke-dopravy-cr/>>.

POUČ, Jiří Pouč. *Cyklotoulky* [online]. 12. 06. 2007 [cit. 2011-04-24]. *Eurovelo evropská síť cyklotras*. Dostupné z WWW: <<http://www.cyklotoulky.cz/clanky/clanky-display/cyklotrasy/zahranici/eurovelo-evropska-sit-cyklotras/0086/>>.

Rozvoj cyklistické dopravy [online]. c2009-2010 [cit. 2011-04-24]. *Úvod do projektu*. Dostupné z WWW: <<http://www.fd.cvut.cz/projects/k612x1rc/>>.

SEKOT, Aleš. *Sociologické problémy sportu*. Vydání 1. Praha : Grada, 2008.

SEKOT, Aleš. *Sociologie sportu*. Brno: Masarykova univerzita a Paido, 2006.

SLEPIČKOVÁ, Irena. *Sport a volný čas*. Praha: Karolinum, 2000.

Social psychology in sport. Editors Sophia Jowett, David Lavallee. Champaign, Il. : Human Kinetics, 2007.

PŘÍLOHY

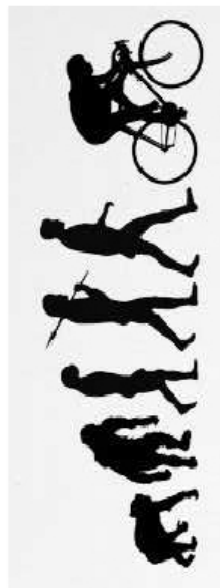
Dotazník pokládáný v terénu lidem s koly.

UJÍŽDÍTE NA KOLE?

Veronika Holá
Sociologie
FF UK

Zdvořilá žádost o vyplnění ankety

Dotazník slouží jako podklad pro bakalářskou práci.
Jedná se o sociologický průzkum cyklistiky v Čechách.
Vedoucí práce: doc. PhDr. Jirí Buriánek CSc.
Za vyplnění předem děkuji.

12. J ezdíte na kola na několikadenní dovolenou?
a) pravidelně
b) už jsem s kolem na dovolené byl/a
c) ne, ale plánuji to
d) ne a neplánuji to
- 12.1 na dovolenou s koly bych jel/a:
a) sám
b) s jedním člověkem
c) s partou dalších lidí
- 12.2 na dovolené bych si kolo:
a) půjčil/a
b) vezl/a vlastní
13. J ezdíte přes zimu? U této otázky můžete zaškrtnout více možností.
a) ano, jezdím venku
b) chodím na spinning, indoor cycling, ...
c) jezdím na rotopedu
d) vůbec nejezdím
14. J ste členem nějakého cyklistického oddílu či sdružení?
a) ano
b) ne
15. Váš věk:
a) méně než 15 let
b) 15 – 20 let
c) 21 – 35 let
d) 36 – 45 let
e) 46 – 60 let
f) více než 60 let
16. Pohlaví:
a) žena
b) muž
17. Vaše nejvyšší dosažené vzdělání:
a) ZŠ
b) SŠ
c) VŠ
d) J iná odpověď:
18. J ste nyní studentem?
a) ano
b) ne
19. J ak byste charakterizoval/a sídlo, ve kterém žijete?
a) vesnice (do 2000 obyv.)
b) město (do 50000 obyv.)
c) velké město (nad 50000 obyv.)

Děkuji za Váš čas

Pokud není přímo u otázky uvedeno jinak, zakroužkujte, prosím, jednu možnost, která je Vám nejbližší.

1. Co pro Vás znamená jízda na kole?
Vyznačte křížkem do příslušného políčka možnost, která je Vám nejbližší.

	Rozhodně ano	Spíše ano	Spíše ne	Rozhodně ne
Odpočínek, pohoda, klid				
Fyzická námaha, trénink				
Způsob, jak zhubnout, formovat postavu				
Dopravní prostředek				
Adrenalin, riziko				
Výlety				
Hlavní způsob trávení volného času				

2. Vlastním - v následujícím seznamu zakroužkujte, co vlastníte a používáte. Kroužkovat zde můžete libovolný počet položek.

- a) cyklistické kalhoty klasické
- b) cyklistické kalhoty volné
- c) dres
- d) přilba
- e) rukavice
- f) tachometr

3. V čem byste za normálních podmínek na kolo nevyrazil/a? Kroužkovat zde můžete libovolný počet položek.

- a) tepláky
- b) obyčejné tričko
- c) cyklistický dres
- d) cyklistické kalhoty klasické
- e) džíny

4. S tím, jak obvykle na kolo vyrážím se oproti ostatním cyklistům, které setkávám, cítím:

- a) vybaven lépe než ostatní
- b) vybaven stejně jako ostatní
- c) vybaven méně než ostatní

5. Slyšeli jste někdy ve svém okolí narážky na to, v čem někdo na kole jezdí?

- a) ano
- b) ne

6. Svě kolo bych kamarádovi či známému na jednu vyjížďku

- a) klidně půjčil/a
- b) půjčil/a, ale s obavami a ne každému
- c) jen v naprosto výjimečných případech

7. Za jednu vyjížďku obvykle ujedete

- a) do 20 km
- b) 20 - 30 km
- c) 30 - 60 km
- d) více než 60 km

8. J ak staré máte kolo, na kterém nejčastěji jezdíte? Pokud nevíte přesně, pokuste se odhadnout.

- a) méně než rok
- b) 1 rok - 3 roky
- c) 3 - 5 let
- d) 5 - 7 let
- e) více než 7 let

9. J ak se staráte o své kolo

- a) pravidelně o něj pečuji, čistím ho a kontroluji
- b) snažím se ho občas prohlédnout a omýt
- c) když se mi něco porouchá a nefunguje nebo je hodně špinavé
- d) vůbec se nestarám

10. Na jakém kole obvykle jezdíte?

- a) silniční
- b) horské
- c) trekkingové, crossové
- d) speciální - freeride, downhill, ...
- e) nevím

11. J ak často obvykle jezdíte na kole?

- a) každý den
- b) jednou do týdne
- c) jednou za měsíc
- d) výjimečně